

**Raport
z ewaluacji wewnętrznej
2017/2018**

**Szkoła Podstawowa im. Króla
Władysława Łokietka
w Uniszkach Zawadzkich**

Wymaganie 4:

Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

Wyniki ewaluacji wewnętrznej w zakresie realizacji wymagania:

Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

Opracowanie raportu przez zespół ds. ewaluacji w składzie:

Przewodnicząca - Monika Zasina

Członkowie zespołu - Monika Jastrzębowska, Magdalena Przybysz

Monitoring - dyrektor Dorota Skrobińska

Charakterystyka wymagania (*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i przedszkoli*):

- Szkoła lub placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne – w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań – które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska.
- Ocenia się ich skuteczność, a w razie potrzeb – modyfikuje.
- Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.
- Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole lub placówce są ustalone i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły oraz rodziców.

Cele ewaluacji wewnętrznej:

- określenie, w jaki sposób szkoła kształtuje postawy u uczniów
- zbadanie efektywności podejmowanych działań wychowawczo – profilaktycznych (przestrzeganie przez uczniów ustalonych zasad zachowania)
- usprawnienie podejmowanych działań (rekomendacje)

Kryteria:

1. W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń.
2. W szkole podejmuje się działania wychowawczo – profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań.
3. W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań wychowawczo – profilaktycznych.
4. Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane.
5. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.
6. Relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.
7. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole są ustalone z uczniami, pracownikami szkoły i rodzicami.
8. Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy oraz prezentują zachowania zgodne z wymaganiami.

Pytania kluczowe:

1. W jaki sposób w szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń?
2. Jakie działania wychowawczo – profilaktyczne – w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań realizuje szkoła?
3. Na czym polega analiza podejmowanych działań wychowawczo – profilaktycznych?
4. Czy podjęte działania są modyfikowane?

5. Jakie efekty przynoszą podejmowane przez szkołę działania wychowawczo – profilaktyczne? (poczucie bezpieczeństwa uczniów, znajomość i respektowanie zasad zachowania, wzajemne relacje)

Metody badawcze wykorzystane w ewaluacji:

- Ankiety dla uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników niepedagogicznych
- Wywiad z dyrektorem szkoły
- Wywiad grupowy z uczniami kl. III
- Analiza dokumentów

Sposób prezentacji wyników ewaluacji:

- przedstawienie raportu:

- członkom rady pedagogicznej na posiedzeniu rady,

- rodzicom na zebraniach z rodzicami,

- uczniom i pracownikom szkoły na apelu szkolnym

- Udostępnienie raportu w bibliotece szkolnej oraz na stronie internetowej szkoły

I. Wstęp:

Ewaluacja przeprowadzana była od września 2017 r. do maja 2018 r. Badanie zrealizowano w oparciu o opracowany harmonogram. Badaniem objęto 40 uczniów kl. IV-VII, 12 uczniów kl. III, 7 nauczycieli, 45 rodziców, 2 pracowników niepedagogicznych.

II. Prezentacja wyników ewaluacji:

Kryterium 1. W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń.

Wszyscy ankietowani nauczyciele systematycznie obserwują zachowania uczniów podczas przerw i zajęć lekcyjnych, kontrolują/analizują zapisy w zeszytach uwag i e-dzienniku, prowadzą rozmowy/konsultacje z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły i rodzicami, analizują dokumentację szkolną. Dyrektor szkoły potwierdza, że diagnoza prowadzona jest przez analizę uwag w dzienniczkach i w dzienniku elektronicznym. Na zebraniach omawiane jest zachowanie uczniów. Pracownicy szkoły prowadzą obserwację zachowań uczniów i na bieżąco zgłaszają swoje uwagi dyrektorowi szkoły. Zgłaszane zagrożenia są eliminowane na bieżąco. Dyrektor szkoły wypowiada się, że przed opracowaniem Programu Wychowawczo – Profilaktycznego były prowadzone warsztaty dla uczniów kl. IV – VII według materiałów „Caritas Polska”. Uczniowie określali zagrożenia. Z wnioskami zostali zapoznani rodzice i funkcjonariusze policji.

Kryterium 2. W szkole podejmuje się działania wychowawczo – profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań.

Dyrektor szkoły udzielił wyczerpującej odpowiedzi na pytanie *Jakie metody stosowane są w szkole dotyczące bezpieczeństwa?* Mianowicie: dyrektor szkoły podjął w ostatnich trzech latach działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa: objęcie monitoringiem terenu przyszkolnego z uwzględnieniem miejsc newralgicznych. Dokonał zmiany ruchu pojazdów. Samochody wjeżdżają dużą bramą, planowany jest remont drogi i budowa parkingu. Zamknięto drogę dojazdową, z której były mniej widoczne dzieci. Wewnątrz budynku nadbudowana została siatka ochronna. We wrześniu 2017 roku

wzmocniono dyżury nauczycieli. Nauczyciele dyżurują w miejscu przebywania dzieci. Opracowany został regulamin dyżurów. Pracownicy niepedagogiczni wskazali, że dbają o bezpieczeństwo uczniów pomagając w dyżurowaniu. W szkole powstała świetlica szkolna. Uczniowie oczekujący na odjazd przebywają pod opieką nauczyciela. Zajęcia świetlicowe cieszą się dużym zainteresowaniem. Zostały opracowane procedury bezpieczeństwa, z którymi nauczyciele, rodzice i uczniowie są zapoznawani. Szkoła współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym i Policją. Nauczyciele dyscyplinują uczniów na lekcjach, zwoływane są apele omawiające naganne zachowanie. Potwierdzają to wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów kl. IV – VII i rodziców. Wszyscy uczniowie są zdania, że nauczyciele zwracają uwagę na ich niewłaściwe zachowania, a 95% ankietowanych, że również na pozytywne. Rodzice w 91% uważają, że pozytywne zachowania dziecka są w szkole nagradzane. Zdaniem 93% ankietowanych rodziców nauczyciele/wychowawcy szybko podejmują interwencje w razie wystąpienia niewłaściwych zachowań uczniów.

Profilaktycznie odbywają się spotkania rodziców, uczniów, nauczycieli z funkcjonariuszem policji. Rodzice otrzymują informacje o instytucjach wspierających ich działania wychowawcze. Istniejący system oceniania zachowania spełnia funkcję dyscyplinującą. W dzienniku elektronicznym rodzice na bieżąco mogą sprawdzić uwagi o zachowaniu dziecka. Zostały ustalone dyżury nauczycielskie, na których sporadycznie pojawiają się rodzice (wybierają kontakty indywidualne w innych terminach lub zebrania klasowe). W związku z pojawieniem się starszych roczników planowana jest modyfikacja katalogu nagród i kar stosowanych przez nauczycieli uwzględniająca opinie całej społeczności szkolnej.

Na pytanie *Czy w szkole podejmowane są działania wychowawczo – profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań?* dyrektor szkoły odpowiedział, że w szkole, w zespole wychowawczo – profilaktycznym podejmowane są w/w działania. Uczniowie kl. VII zostali objęci obserwacją po ujawnieniu cyberprzemocy wobec jednej z uczennic. Wszyscy wychowawcy przeprowadzili godziny wychowawcze, na których poruszono problem „hejtu”. Z udziałem funkcjonariuszy policji zostały przeprowadzone mediacje.

Nauczyciele w odpowiedzi na pytanie *Jakie działania wychowawczo – profilaktyczne podjęła Pani mające na celu eliminację zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań?* wymieniają:

- rozmowy indywidualne (kontakty) z rodzicami
- rozmowy indywidualne z uczniem
- stosowanie pochwał i upomnień na forum klasy/szkoły
- wystawa dyplomów uczniów
- promowanie osiągnięć na stronie internetowej szkoły
- stypendium za wyniki w nauce
- apele dyscyplinujące, np. dotyczące korzystania z telefonów komórkowych
- konsekwentne reagowanie na niewłaściwe zachowania
- systematyczne przyznawanie punktów dodatnich i ujemnych
- pogadanki na godzinach wychowawczych
- udział w akcjach i konkursach profilaktycznych (Dzień Bezpiecznego Internetu, Dzień Godności, Kampania Białych Serc, Odblaskowa Szkoła, Turniej wiedzy pożarniczej, konkurs KRUS „Młodzież zapobiega upadkom”)
- udział w akcjach charytatywnych i proekologicznych
- spotkania ze specjalistami, policjantem
- udział w przedstawieniach profilaktycznych
- planowanie pracy zgodnie z przepisami BHP.

Zdaniem uczniów w szkole największy nacisk kładzie się na oceny (55%), poprawne zachowanie i okazywanie innym szacunku (47,5%), rozwiązywanie konfliktów bez przemocy (40%).

Kryterium 3. W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań wychowawczo – profilaktycznych.

71% ankietowanych nauczycieli prowadzi analizę podejmowanych działań. Polega ona na systematycznym przekazywaniu wyników zachowania uczniów na zebraniach z rodzicami, monitorowaniu i omawianiu z nauczycielami zachowań uczniów (zespoły przedmiotowe, wychowawczo - profilaktyczny), okresowym podsumowaniu działań wychowawczo – profilaktycznych. Potwierdza to analiza dokumentów szkolnych. Dyrektor szkoły w wywiadzie stwierdza, że skutek działań wychowawczo – profilaktycznych analizowany jest poprzez osiągnięte oceny z zachowania. Rodzice wypowiadają się, że działania wychowawczo – profilaktyczne analizowane są z nimi przez wychowawców (93%), nauczycieli (29%), dyrektora (22%). 87% ankietowanych rodziców uważa, że ilość informacji nt. tych działań jest wystarczająca. Skuteczność działań pozytywnie ocenia 91% rodziców.

Kryterium 4. Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane.

Wszyscy nauczyciele, którzy prowadzą analizę podejmowanych działań w razie potrzeby modyfikują je, głównie z inicjatywy własnej lub innych nauczycieli. 71% nauczycieli stwierdza, że rodzice i uczniowie nie zgłaszali propozycji i inicjatyw zmian. Dyrektor w wywiadzie również przyznaje brak zgłaszania przez uczniów propozycji zmian, zaś w przypadku rodziców wymienia propozycję zabierania dzieciom telefonów komórkowych. Odbierania ich własności mieli dokonywać nauczyciele. W kl. VI i VII nauczyciele przygotowali skrzynki na telefony. Modyfikacja działań polega na zmianach w dokumentacji szkoły (Statut, Program Wychowawczo – Profilaktyczny, plan wychowawczo – profilaktyczny) dostosowanych do potrzeb uczniów i sytuacji wychowawczej. Dyrektor szkoły zauważa potrzebę modyfikacji oceniania zachowania, gdyż jego zdaniem system punktowy nie zawiera szerokiego wachlarza możliwości. Przyznawanie punktów jest bardzo rozbieżne. Uczniowie, którym zależy na ocenie potrafią tylko dla przyznawanych punktów dokonywać pożądanych działań. Oprócz punktów z zachowania, powinny być brane pod uwagę opinie SU i pracowników szkoły. Prawie połowa rodziców potwierdza, że działania są modyfikowane, 20% nie wie czy są modyfikowane, 33% nie udzieliło odpowiedzi. Wynika to najprawdopodobniej stąd, że rodzice wysoko ocenili skuteczność podejmowanych działań. 58% rodziców jest zdania, że mają wpływ na modyfikację tych działań, 16 % uważa, że nie mają wpływu. Żaden rodzic nie wymienił działań jakie według nich powinny być podjęte, jak również nie zaproponowano rozwiązań, by podnieść poziom poczucia bezpieczeństwa w szkole. Na pytanie *Czy współpracują Państwo ze szkołą w celu kształtowania pożądanych postaw i zachowań Państwa dziecka?* ponad trzy czwarte odpowiedziało TAK.

Kryterium 5. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.

98% rodziców uważa, że ich dzieci czują się w szkole bezpiecznie. Pracownicy niepedagogiczni są tego samego zdania. Badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole przez uczniów wykazało, że uczniowie kl. IV – VII czują się bezpiecznie na lekcjach (100%), na przerwach (95%), na boisku i placu przed szkołą (90%), poza godzinami pracy szkoły

na jej terenie (77,5%). Podobnie w wywiadzie grupowym odpowiadali uczniowie kl. III – bezpiecznie czują się na lekcjach, na boisku, placu zabaw (100%), na przerwach (67%) - jako powód wymieniają dużą ilość dzieci na korytarzu. Poza godzinami pracy szkoły na jej terenie nie czują się bezpiecznie ze względu na obecność starszych uczniów i innych osób, które ich zdaniem zachowują się niewłaściwie. Na pytanie o miejsca mniej bezpieczne pracownicy niepedagogiczni odpowiadali, że nie ma takich miejsc. Rodzice w 67 % wskazali, że wszędzie dziecko czuje się bezpiecznie, podobnie jak uczniowie IV-VII (65%) i dzieci kl. III (100%). Wśród miejsc mniej bezpiecznych 5 rodziców (11%) zaznaczyło boisko, 4 (9%) - korytarze, 3 (7%) - toaletę. Odpowiedzi uczniów są podobne.

Miejsca mniej bezpieczne	Odpowiedzi rodziców		Odpowiedzi uczniów kl. IV-VII	
	liczba	%	liczba	%
boisko	5	11	6	15
korytarze	4	9	3	7,5
sala gimnastyczna	-	-	1	2,5
klasa	-	-	1	2,5
toaleta	3	7	5	12,5
Inne (jakie?)	-	-	-	-
Wszędzie dziecko czuje się bezpiecznie	30	67	26	65

Kryterium 6. Relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Rodzice mają poczucie, że ich dziecko jest szanowane przez nauczycieli (93%), innych pracowników szkoły (84%), rówieśników (82%). Wszyscy rodzice są przekonani, że ich dziecko odnosi się z szacunkiem do w/w osób. Jednak pracownicy niepedagogiczni nie czują się szanowani przez uczniów. Ankietowani uczniowie czują się najbardziej szanowani przez nauczycieli, wychowawców, kolegów/koleżanki, pracowników szkoły, 3 uczniów nie udzieliło odpowiedzi. Uczniowie kl. III wymieniają kolejno: wychowawcę, nauczycieli, p. dyrektor, p. woźną.

Największym zaufaniem zdaniem rodziców dzieci darzą wychowawców (82%), nauczycieli (56%), dyrektora (38%), rówieśników (36%), pracowników szkoły (27%). Jeden rodzic wyraził opinię, że dziecko nikomu w szkole nie ufa. Uczniowie kl. III – VII najbardziej ufają w szkole wychowawcy, rówieśnikom, innym, w tym rodzicom i przyjaciołom, nauczycielom, dyrektorowi, pracownikom szkoły. Dwie osoby wskazały, że nikomu nie ufają. Zdaniem pracowników niepedagogicznych w szkole raczej panuje wzajemne zaufanie.

Kryterium 7. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole są ustalone z uczniami, pracownikami szkoły i rodzicami.

Uczniowie kl. III – VII w 83% brali udział w ustalaniu zasad klasowych z wychowawcą, potwierdzają to zasady wypisane przez uczniów w formie plakatów, kontraktów wywieszonych w klasach. Znajomość Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły, Planu działań Wychowawczo – Profilaktycznych klasy oraz akcji o tematyce wychowawczo - profilaktycznej deklaruje 80 % ankietowanych rodziców. Zdecydowana większość (87%) zapoznała się z w/w dokumentacją na zebraniu z wychowawcą, połowa ze strony internetowej szkoły, 2 rodziców pozyskało informacje od dziecka. Rodzice mają możliwość dzielenia się

opiniami na temat działań wychowawczo – profilaktycznych (zdecydowanie tak – 33%, raczej tak – 53%, 6 rodziców, co stanowi 13% odpowiedziało – raczej nie).

Zdaniem pracowników niepedagogicznych ich opinie brane są pod uwagę przy ustalaniu zasad zachowania i wzajemnych relacji.

Kryterium 8. Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy oraz prezentują zachowania zgodne z wymaganiami.

Rodzice w 98% są zdania, że dzieci znają i respektują zasady zachowania w szkole, a szkoła wpływa na rozwijanie odpowiedzialności u dzieci. Wszyscy uczniowie odpowiedzieli, że znają zasady właściwego zachowania w szkole i przestrzegają tych zasad (z wyjątkiem kl. III, która w wywiadzie była bardziej samokrytyczna i przyznała się, że nie zawsze przestrzega tych zasad). Znają też prawa i obowiązki uczniów. Według pracowników niepedagogicznych uczniowie raczej nie znają i nie przestrzegają zasad właściwego zachowania, wymieniają tu wyzwiska, przepychanki, brak kultury osobistej – nie używanie zwrotów grzecznościowych, Dzień dobry, brak utrzymywania higieny w toaletach. Wszyscy nauczyciele odpowiedzieli, że uczniowie raczej zachowują się tak, jak tego oczekują.

Wśród niewłaściwych zachowań mających miejsce na terenie szkoły uczniowie kl. III wymieniają obrażanie, przezywanie, kopanie. Rodzice i uczniowie kl. IV – VII podają rówieśników, kolegów i koleżanki jako sprawców tych zachowań. Odpowiedzi rodziców i uczniów przedstawia tabela:

Niewłaściwe zachowania na terenie szkoły	Odpowiedzi rodziców		Odpowiedzi uczniów kl. IV-VII	
	liczba	%	liczba	%
Obrażanie, przezywanie	22	49	10	25
Bójki, kopanie	16	36	9	22,5
Szantażowanie, zastraszanie	3	7	2	5
Kradzież	-	-	1	2,5
Wymuszanie pieniędzy	-	-	-	-
Niszczenie rzeczy cudzych	1	2	1	2,5
Plotki	14	31	7	17,5
Cyberprzemoc	2	4	2	5
Obrażanie za pomocą telefonu komórkowego	5	11	3	7,5
Wykluczanie z grupy	6	13	3	7,5
Nie było takich sytuacji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	34	85

Na uwagę zasługuje fakt, że 85% ankietowanych nie doświadczyła niewłaściwego zachowania. Najczęściej obserwowanymi przykładami nierespektowania norm społecznych są obrażanie, przezywanie, bójki, kopanie i plotki. Uczniowie przyznają się do niewłaściwych zachowań wobec innych w formie obrażania, przezywania – 25%, uderzania, kopania – 20%, plotek – 8%, cyberprzemocy – 1%. 67,5% ankietowanych uczniów uważa, że nie było z ich strony niewłaściwych zachowań.

III. Wnioski:

- W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów. Diagnoza zagrożeń nie jest prowadzona regularnie.
- W szkole podejmuje się działania wychowawczo – profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań.
- W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań wychowawczo – profilaktycznych okresowo (2 razy w roku). Analiza podejmowanych działań w przypadku wystąpienia niepożądanych zachowań nie jest wystarczająco udokumentowana i podsumowana.
- Nie wszyscy nauczyciele modyfikują działania wychowawczo – profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań.
- Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.
- Relacje między uczniami a pracownikami szkoły nie zawsze są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.
- Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole są ustalone z uczniami, pracownikami szkoły i rodzicami.
- Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy, nie zawsze prezentują zachowania zgodne z wymaganiami.

IV. Rekomendacje:

- Zaplanować regularną diagnozę zagrożeń uczniów (np. na początku roku szkolnego).
- Opracować w zespole wychowawczo – profilaktycznym kartę sytuacji problemowej z uwzględnieniem analizy skuteczności podejmowanych działań.
- Przeprowadzić ewaluację WSO. W ocenie zachowania uwzględnić opinie SU i pracowników szkoły, modyfikacja katalogu nagród i kar.
- W działaniach wychowawczo – profilaktycznych na nowy rok szkolny zwrócić większą uwagę na kulturę słowa, używanie zwrotów grzecznościowych, szacunek do osób starszych, higienę na terenie szkoły.